

Povzetek sklepa Komisije**z dne 25. julija 2013****v zvezi s postopkom na podlagi člena 101 Pogodbe o delovanju Evropske unije in člena 53 Sporazuma EGP****(Zadeva COMP/39.847/E-BOOKS)***(notificirano pod dokumentarno številko C(2013) 4750)***(Besedilo v angleškem jeziku je edino verodostojno)****(Besedilo velja za EGP)**

(2013/C 378/14)

Komisija je 25. julija 2013 sprejela sklep v zvezi s postopkom na podlagi člena 101 Pogodbe o delovanju Evropske unije in člena 53 Sporazuma EGP. Komisija v skladu z določbami člena 30 Uredbe Sveta (ES) št. 1/2003⁽¹⁾ v tem povzetku objavlja imena strank in glavno vsebino sklepa, vključno z vsemi naloženimi sankcijami, ob upoštevanju legitimnega interesa podjetij do varovanja poslovnih skrivnosti.

1. UVOD

(1) Sklep je naslovljen na družbi Penguin Random House Limited (prej The Penguin Publishing Company Limited) in Penguin Group (USA), LLC (prej Penguin Group (USA), Inc.) (skupaj „družba Penguin“)⁽²⁾. Sklep se nanaša na ravnanje družbe Penguin v zvezi s sodelovanjem pri morebitnem usklajenem ravnanju pri prodaji e-knjig potrošnikom.

sklep ni bil naslovljen na družbo Penguin, saj ta takrat ni ponudila nobenih zavez, vendar se je družba odločila uradno ponuditi zaveze na začetku tega leta.

(3) Komisija je 1. marca 2013 sprejela predhodno oceno, naslovljeno na družbo Penguin.

(4) Družba Penguin je predložila zaveze za odpravo pomislekov iz predhodne ocene („zaveze“) 16. aprila 2013.

2. POSTOPEK

(2) Komisija je 1. decembra 2011 začela postopek proti družbam Apple Inc. („Apple“), Hachette Livre SA („Hachette“), HarperCollins Publishers Limited in HarperCollins Publishers L.L.C. (skupaj „Harper Collins“), Georg von Holtzbrinck GmbH & Co. KG in Verlagsgruppe Georg von Holtzbrinck GmbH (skupaj „Holtzbrinck/Macmillan“), Simon & Schuster, Inc., Simon & Schuster (UK) Ltd in Simon & Schuster Digital Sales Inc. (skupaj „Simon & Schuster“) (v nadaljnjem besedilu skupaj „štiri založniki“) in Penguin (skupaj „pet založnikov“), in sicer na podlagi pomislekov v zvezi z morebitnim usklajenim ravnanjem med temi družbami z namenom dviga maloprodajnih cen v EGP. Komisija je 12. decembra 2012 sprejela sklep v skladu s členom 9 Uredbe (ES) št. 1/2003, ki je bil naslovljen na štiri založnike in družbo Apple („sklep z dne 12. decembra 2012“). S sklepom so zaveze, ki so jih ponudili štiri založniki in družba Apple, postale zavezujoče, postopek pa se je v zvezi z njimi zaključil. Navedeni

(5) Dne 19. aprila 2013 je bilo v Uradnem listu objavljeno obvestilo na podlagi člena 27(4), v katerem so bile tretje osebe pozvane, naj predložijo svoje pripombe na zaveze v enem mesecu od objave („preverjanje na trgu“).

(6) Komisija je 23. maja 2013 družbo Penguin obvestila o pripombi, ki jo je med preverjanjem na trgu prejela od zainteresirane tretje osebe.

(7) Svetovadni odbor je 28. junija 2013 odobril osnutek sklepa na podlagi člena 9 Uredbe (ES) št. 1/2003. Pooblaščenec za zaslišanje je 28. junija 2013 izdal končno poročilo.

⁽¹⁾ UL L 1, 4.1.2003, str. 1.

⁽²⁾ Dne 1. julija 2013 je bil zaključen posel, s katerim je nastalo skupno podjetje Penguin Random House. Zato je družba Penguin Group (USA), Inc., spremenila ime v Penguin Group (USA), LLC, družba The Penguin Publishing Company Limited pa v Penguin Random House Limited. Družba Penguin Group (ki je del družbe Pearson Plc) je prenehala obstajati, založniška sredstva družbe Dorling Kindersley Holdings Limited pa so se prenesla na družbo Penguin Random House Limited ali njene odvisne družbe (na ravnanje katerih odločilno vpliva družba Penguin Random House Limited).

3. POMISLEKI, IZRAŽENI V PREDHODNI OCENI

Pogodbe o zastopstvu, podpisane med vsakim od petih založnikov in družbo Apple v ZDA in EGP

(8) V skladu s predhodno oceno, naslovljeno na štiri založnike, je Komisija v predhodni oceni, naslovljeni na družbo Penguin, izrazila predhodno stališče, da je najpozneje do

leta 2008 vsaj pet zadevnih založnikov drug drugemu izrazilo pomisleke v zvezi z maloprodajnimi cenami e-knjig, kot jih določa Amazon, velik spletni trgovec, ki so bile na ravni veleprodajnih cen ali pod njimi. Komisija je zavzela predhodno stališče, da je bilo vseh pet založnikov najpozneje decembra 2009 v neposrednih in posrednih (prek družbe Apple) stikih, katerih namen je bilo zvišanje maloprodajnih cen e-knjig nad cene, kot jih določa Amazon (kot se je dogajalo v Združenem kraljestvu) ali preprečevanje takih cen (kot se je dogajalo v Franciji in Nemčiji) v EGP. Da bi to dosegli, je zadevnih pet založnikov skupaj z družbo Apple načrtovalo skupen prehod pri prodaji e-knjig z grosističnega modela (kjer maloprodajne cene določa trgovec na drobno) na model zastopstva (kjer maloprodajne cene določa založnik) na svetovni ravni in pod enakimi ključnimi pogoji za določanje cen, najprej z družbo Apple, nato pa še z Amazonom in drugimi trgovci na drobno.

- (9) V predhodni oceni je Komisija zavzela predhodno stališče, da je za izvedbo takega skupnega prehoda vsak od zadevnih petih založnikov ostalim založnikom in/ali družbi Apple razkril informacije in/ali od njih prejel informacije v zvezi z njihovimi nameni glede (i) vprašanja, ali naj se z družbo Apple v ZDA sklene pogodba o zastopstvu, in (ii) ključnih pogojev, pod katerimi bi vsak od zadevnih petih založnikov sklenil tako pogodbo o zastopstvu z družbo Apple v ZDA, vključno s klavzulo največjih ugodnosti za maloprodajne cene, najvišjimi maloprodajnimi cenami in višino provizije družbi Apple. V skladu s klavzulo največjih ugodnosti za maloprodajne cene bi moral vsak od založnikov v spletni trgovini družbe Apple iBookstore zagotoviti enako nizke cene, kot bi jih za iste e-knjige ponujali drugi spletni trgovci na drobno. Če bi drugi trgovci na drobno še naprej ponujali e-knjige po cenah, ki so takrat prevladovali na trgu, bi klavzula največjih ugodnosti v kombinaciji z drugimi ključnimi pogoji za določanje cen privedla do nižjih prihodkov založnikov. Komisija je v zvezi s finančnimi posledicami klavzule največjih ugodnosti za maloprodajne cene zavzela predhodno stališče, da je klavzula učinkovala kot skupno „prisilno sredstvo“. Vsak od zadevnih petih založnikov je Amazon lahko prisilil, da sprejme prehod na model zastopstva ali tvega, da ne bo imel dostopa do e-knjig nobenega od zadevnih petih založnikov, ob predpostavki, da je imelo vseh pet zadevnih založnikov iste motive v istem obdobju in da bi bilo za Amazon preveč tvegano, da se mu istočasno zavrne dostop do zbirke e-knjig vsakega od zadevnih petih založnikov, ne glede na to, ali bi šlo samo za del te zbirke.
- (10) V predhodni oceni je Komisija izrazila predhodno stališče, da je bil cilj družbe Apple poiskati način, kako ohranjati maloprodajne cene na ravni Amazonovih, pri tem pa ohraniti zeleno maržo. Družba Apple naj bi se zavedala, da bi bilo mogoče ta cilj in cilj vseh zadevnih petih založnikov, da se maloprodajne cene zvišajo nad raven Amazonovih (ali da se prepreči zniževanje cen pri Amazonu), doseči, če bi (i) upoštevala predlog vsaj nekaterih od zadevnih petih založnikov, da vstopi na trg prodaje e-knjig v skladu z modelom zastopstva namesto grosističnim modelom, ter

(ii) vsakega od zadevnih petih založnikov obvestila o tem, ali je vsaj eden od ostalih petih založnikov sklenil pogodbo o zastopstvu z družbo Apple v ZDA po enakih ključnih pogojih.

Člena 101(1) in 101(3) PDEU, člen 53(1) in (3) Sporazuma EGP

- (11) Komisija je izrazila predhodno stališče, da je skupni prehod z grosističnega modela na model zastopstva pri prodaji e-knjig z enakimi ključnimi pogoji za določanje cen na svetovni ravni pomenil usklajeno ravnanje z namenom dviga maloprodajnih cen e-knjig ali preprečevanja nižanja njihovih cen v EGP.
- (12) Usklajeno ravnanje med zadevnimi petimi založniki ter med njimi in družbo Apple verjetno močno vpliva na trgovino med državami članicami v smislu člena 101(1) PDEU in člena 53(1) Sporazuma EGP.
- (13) Poleg tega je Komisija izrazila predhodno stališče, da se člen 101(3) PDEU in člen 53(3) Sporazuma EGP v tem primeru ne uporabljata, saj niso izpolnjeni kumulativni pogoji iz teh določb.
- (14) Pomisleki Komisije iz predhodne ocene se ne nanašajo na legitimno uporabo modela zastopstva pri prodaji e-knjig. Družba Penguin ima še naprej možnost, da sklepa pogodbe o zastopstvu v skladu z zavezami, če te pogodbe in njihove določbe ne kršijo zakonodaje Unije na področju konkurence.
- (15) Predhodna ocena tudi ne posega v nacionalne zakone, ki založnikom dovoljujejo, da maloprodajne cene za e-knjige določijo po lastni presoji („predpisi o določanju maloprodajnih cen“).

4. ZAVEZE IN PREVERJANJE NA TRGU

- (16) Družba Penguin se ne strinja s predhodno oceno Komisije z dne 1. marca 2013. Ne glede na to je družba Penguin, da bi odpravila pomisleke Komisije iz navedene predhodne

ocene, 16. aprila 2013 ponudila zaveze, v osnovi enake prejšnjim zavezam štirih založnikov, ki so postale zavezujoče s sklepom Komisije z dne 12. decembra 2012.

- (17) Glavne značilnosti zavez, ki jih je ponudila družba Penguin, so:
- (18) Če družba Apple v skladu s svojimi zavezami še ni prekinila pogodb o zastopstvu, sklenjenih z družbo Penguin, bo slednja prekinila pogodbe z družbo Apple najkasneje štirinajst dni po sprejetju sklepa Komisije, s katerim zaveze postanejo zavezujoče.
- (19) Družba Penguin bo vsakemu trgovcu na drobno, razen družbi Apple, ponudila možnost, da odpove kakršno koli pogodbo o zastopstvu, sklenjeno za prodajo e-knjig, ki (i) omejuje ali ovira zmožnost prodajalca na drobno, da bi določil, spremenil ali znižal maloprodajno ceno ali organiziral kakršne koli druge promocijske akcije, ali (ii) vsebuje klavzulo največjih ugodnosti za cene, kot je določena v zavezah družbe Penguin. Če se trgovec na drobno odloči, da ne bo izkoristil priložnosti za prekinitev take pogodbe, jo bo prekinila družba Penguin v skladu s pogoji, določenimi v pogodbi.
- (20) Družba Penguin se za prehodno obdobje (t. i. „cooling-off“ obdobje) dveh let zavezuje, da ne bo omejevala ali ovirala zmožnosti trgovcev z e-knjigami na drobno, da določajo, spreminjajo ali nižajo maloprodajne cene e-knjig in/ali da ne bo omejevala ali ovirala zmožnosti trgovcev z e-knjigami na drobno, da ponujajo popuste ali organizirajo druge promocijske akcije. Če po prekinitvi zgoraj navedenih pogodb družba Penguin sklene pogodbo o zastopstvu s trgovcem z e-knjigami na drobno, bo lahko ta trgovec v obdobju dveh let zniževal maloprodajne cene e-knjig za skupni znesek, ki ustreza skupnemu znesku vseh provizij, ki jih založnik plača trgovcu za prodajo njegovih e-knjig v obdobju vsaj enega leta, in/ali organiziral kakršne koli druge promocijske akcije v takem znesku.
- (21) Družba Penguin v obdobju petih let ne bo sklepala pogodb za prodajo e-knjig v EGP, ki vsebujejo kakršno koli vrsto klavzule največjih ugodnosti, ki je določena v zavezah družbe (klavzule za maloprodajno ceno, veleprodajno ceno in deleža v proviziji/prihodkih).
- (22) V odziv na preverjanje na trgu je Komisija prejela eno pripombo.
- (23) Ta se je nanašala na pomisleke, ki niso povezani z vprašanji v zvezi s konkurenco iz predhodne ocene, in sicer na uporabo različnih oblik zapisa datotek in upravljanje digitalnih pravic, zaradi katerih so nekatere datoteke z e-knjigami berljive le na določenih vrstah e-bralnikov, ter na močan tržni položaj družbe Amazon v EGP.

5. OCENA IN SORAZMERNOST ZAVEZ

- (24) Komisija je v predhodni oceni izrazila predhodno stališče, da je bil namen morebitnega usklajenega ravnanja med zadevnimi petimi založniki in družbo Apple preprečevanje, omejevanje ali izkrivljanje konkurence v EGP.
- (25) Po mnenju Komisije iz sklepa z dne 12. decembra 2012 bi bilo treba v večjem obsegu ponovno vzpostaviti pogoje konkurence, ki je v EGP obstajala pred morebitnim usklajenim ravnanjem („ponovna vzpostavitev konkurence“).
- (26) Vsak od štirih založnikov in družba Apple so ponudili zaveze, ki bi privedle do ponovne vzpostavitve konkurence s prekinitvijo zadevnih pogodb o zastopstvu in s sprejetjem določenih omejitev pri ponovnih pogajanjih o poslovnih sporazumih za e-knjige. Te so v zvezi s štirimi založniki vključevale prehodno obdobje in prepoved klavzule največjih ugodnosti za cene, v zvezi z družbo Apple pa prepoved klavzule največjih ugodnosti za maloprodajne cene.
- (27) Komisija je menila, da bodo zaveze, ki so jih ponudili vsi zadevni štirje založniki in družba Apple, skupaj v ustreznem času ustvarile pogoje za ponovno vzpostavitev konkurence v EGP. Zaveze naj bi zlasti privedle do zadostne negotovosti glede prihodnjih namenov založnikov in trgovcev na drobno v zvezi z izbiro poslovnih modelov (tj. grosističnega modela, modela zastopstva ali novega modela) in pogojev za določanje cen v teh modelih. Zmanjšale naj bi tudi spodbude za vsakega od štirih založnikov in družbo Apple, da ponovno izpogajajo pogodbe za e-knjige z istimi ključnimi pogoji.
- (28) Zaveze družbe Penguin bodo prispevale k ponovni vzpostavitvi konkurence, ki jo zagotavlja sklep z dne 12. decembra 2012.
- (29) Prvič, zaradi svojih zavez bo družba Penguin prekinila zadevne pogodbe o zastopstvu s trgovci na drobno (poleg pogodb o zastopstvu z družbo Apple, ki se morajo prekiniti v skladu z zavezami, ki so za slednjo postale zavezujoče s sklepom z dne 12. decembra 2012).
- (30) Drugič, v skladu z zavezami družbe Penguin bo dveletno prehodno obdobje zdaj veljalo za vse e-knjige te družbe, ki jih ponujajo družba Apple in drugi trgovci na drobno.
- (31) Končno, v skladu z zavezami družbe Penguin bo prepoved klavzule največjih ugodnosti za cene veljala za vsako novo pogodbo med družbo Penguin in trgovci na drobno (poleg prepovedi klavzule največjih ugodnosti za maloprodajne cene za vsako novo pogodbo med družbama Penguin in Apple, kot je predvideno z zavezami, ki so za slednjo postale zavezujoče s sklepom z dne 12. decembra 2012).

- (32) Po mnenju Komisije bodo zaveze, ki jih je ponudila družba Penguin zaradi zavez štirih založnikov in družbe Apple, ki so postale zavezujoče s sklepom z dne 12. decembra 2012, v ustreznem času skupaj dodatno prispevale k vzpostavitvi pogojev za ponovno vzpostavitev konkurence.
- (33) Nazadnje, Komisija meni, da so zaveze, ki jih je ponudila družba Penguin, zadostne (tako po obsegu kot po trajanju) za odpravo pomislekov, ki jih je Komisija izrazila v svoji predhodni oceni. Poleg tega družba Penguin ni ponudila manj zavezujočih obveznosti, ki prav tako ustrezno obravnavajo te pomisleke.
- (34) Komisija je upoštevala interese tretjih oseb, vključno s tistimi, ki so sodelovale v preverjanje na trgu.

6. SKLEP

- (35) S sklepom postanejo zaveze za družbo Penguin zavezujoče za skupno obdobje petih let od datuma obvestila o sklepu, razen za prehodno obdobje, ki bo zavezujoče za skupno obdobje dveh let od datuma obvestila o sklepu.
-